

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De Iudicijs

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](#)

a *Civilis. ff. e. ti. l. si in tres. alias s. g. sub. l. Itē si vn⁹ et bona etiā fuit legis consideratio q̄ voluit q̄ p̄nitia et oē dictio nō noceret. s̄ sic absentia q̄; forsū ille si p̄n⁹ fuiss⁹ transiſſet alios in pte; suā. et est si. cum dicim⁹ q̄ aliquis teneat filiū requiretē a non sequi. vt no. s. e. ti. cū olim sic dīc dēc. q̄ in electionib⁹ plus nocet otempt⁹ q̄ dēdīcio. s. de elec. ve
nerabilē. et c. bone
sic dēc. ista voluit il
luim finge p̄nitē et
tradicentē vt. j. se
quē ex consideratiōe
equitatis que ponit
tur in p̄n. et sic diū
so respectu virtusq̄
bona fuit considera
tio rē. et est si. quod
no. s. de iutū. scum
contingat. s. de p̄
scrip. c. vi. s̄ qd̄ dis
ces nunq̄d seruabit
hec decre. i. foro se
culari dic q̄ nō m̄ to
cis que non subsunt
in temporali iurisdi
ctiōe ecclesie. quod
dic ut dixi. j. d. reg.
iu. c. n.*

b *Potestatem. si
opromittentes di
xissent q̄ si non oēs rē. s̄ possent duo. q̄ l̄ dec. supplet ac
si ipi dissident. a. ē. h. C. 8. rei. v. p. act. l. vna. circa prin.
c. *Liber. vnde si nolit interesse examinationi non tenē
tur ipm̄ i sentēca vocare per hanc literam. ar. ad l̄. j. de
do. et otu. cum q̄. s̄ dic eum ad omnia citandum. ar. eius
q̄ ibi dicaz. / ad hoc. C. de iud. p̄teranduz. s̄. tū vero
d. *Huius. heremodiciū. s. de do. a. otu. v. itatis. cuz
si. j. de eo. q̄ mit. in pos. c. vno. / s̄. idēz in duobus arbitris
e. *P̄n̄te. p̄ hoc dico q̄ n̄ est. / q̄. hic dīc. in trib⁹. quia
si ex duob⁹ vn⁹ se absentat maliciose. alē non p̄t p̄cedē.
q̄ in trib⁹ duo sunt maior ps. s. c. p̄. Preterea ille ab
sens habet p̄n̄te et tradicente. vt s̄ vides. ḡ neutrī
us valet s̄nia. s. 8. rei u. s. c. vi. nā tūc val̄ s̄nia. p̄nitum i. b.
casu q̄ valeret eo contradicente. alias non q̄ p̄ l̄ dico eē
si in compromisso est q̄ non valeat ipso. triu. arbitro
rum s̄nia nisi omnes concordent q̄ nō habebit locū dēc.
ista eadē rōne. vnde tunc locum b̄z dēc. cum simpliciter
sunt assumpti. vt. s. dixi. / quedam. vel tacite q̄omis
f. *Circa iudices. p̄testacio. Reñio. circa eos ḡ dīc. q̄
aut sūt ordinarii aut delegati. si ordinarii aut quislibet p̄
se et insolidū iudictionē b̄z. a. tunc p̄t alter alter. p̄ueni
re. s. de fo. o. p̄. e. p̄. et no. de ap. vt debit⁹. aut nō ins
solidū et p̄se. sic in capitulo vel finobo. vel h̄j q̄ audiūt
causaz p̄bri dyaconi et subdyaconi in h̄js casib⁹ omnes
citare debēt. a. si due p̄tes sūt p̄ntes sufficie. ff. vt cuius.
q̄ vniū. plane. s. dēc. ab or. faci. l. in. n̄ i. p̄dēc. casib⁹
vbi certus requiritur numer⁹. xv. q. vii. si autēz. a. c. fe
lix. de re iud. nō p̄t. aut delegati. a. tūc subdistingue aut
sūt dati simplic. q̄ tunc vn⁹ sine alio nō p̄cedit. s. d. of.
dele. cāz matrimonij aut cum clausula. et tunc iteruz sub
distingue. q̄ aut clausula ista vos v̄l alt̄ v̄m aut cuz il
la. q̄ si non omnes. in p̄mo casu tene q̄b habes. s. c. li. de
of. dele. cum plures. In scđo q̄b habes. s. de offi. dele.
prudēcā. S̄. quereres q̄re ē ius diuersum int̄ arbitros
simplic. datos et delegatos simplic. datos vt p̄ superiora
patuit. dic q̄ ius q̄b minus dīctum est a partibus supplet*****

sic aliae. ff. e. ti. Itē si vn⁹. s̄. principaliter. Judices aut̄
maiori m̄t ritate cr. a. ē. rt. s. de p̄pt. statutum et ideo
ius i. eis supplere nō vult. Itē in iudicib⁹ rigor. attēdīc
quia clementiores lege esse non debēt. in aut̄. de iudi. s̄.
oportet col. vj. arbitri autem prout visu. i. s. est p̄num
ciant. q̄ plerūq̄ eligunt̄ amici. q̄ p̄nt viles esse. et ideo

ius magis circa il
los p̄uidere et con
siderare voluit. vt.
s. in prin. dēc.

Vris esse ambiguū nō vi
de ē iudicez delegatū q̄ a
sede aplica mandatū ad
s̄. non recepat spēale iu
bere nō posse alterutram
ptiū corā se p̄sonalitē i. iu
dicio oparere n̄ cā fuerit
criminal. v̄l n̄ p̄ veritate

b *Ambiguū. am
biguum est vbi opi
mones sunt et iura
varia videntur. s. d
senten. excom. inter
alia.*

c *Non videtur. ve
ff. de ar. questum.
k. Delegatū. a con
trario sensu v̄bz se
cus d. ordiario. xxv
di. q̄lis de h̄js q̄ fi*

*a p̄la. cum aplica. s̄ idēz in ordinario. b. non enim p̄
pellē p̄tes corā se venire p̄sonalitē. nisi in sequentibus
casib⁹. C. de p̄cūt. l. vi. et ideo de ipso dēc̄m non fuit q̄
de ipso n̄ dubitab̄ p̄ p̄dictā. l. s̄. de delegato pape dubi
taba. q̄ videba. posse idē q̄b papa q̄ ad illā cāz liberz
em̄ est cūilibet p̄ se vel p̄cūt. r̄ndere. C. de h̄js q̄ ad ec
ofu. l. p̄nt. s̄. cum aut̄. ff. de p̄cūt. l. i. j. de iu. cal. c. vi.
de p̄cūt. querelā. b̄n̄ficiū aut̄ iu. nemini auferendū est.
vt. xviii. di. de h̄js. j. d. reg. iur. indultum cum suis con
cor. ar. ostra q̄ p̄sonalitē citat̄ p̄sonalitē venire teneat̄.
s. de do. et otu. cum dilecti. dic q̄ illud obtinet in p̄p. vt
ibi no. et sic etiā. s. de ma. et obe. humilis. de dilac. c. vi.
et h̄nt s̄ locum in caus̄ p̄uatoz. in caus̄ v̄o ecclie colle
gij vel vniūstatis de necessitate non venit in iudiciz. s̄
iu. calum. in pertractandis. et. c. sequenti b̄m b.*

d *Spēale. q̄ tūc h̄cūt p̄p. id p̄t. et ip̄e h̄. s. de p̄cūt. e.
pe. cum suis acor. / tra iudicio nō dubitab̄. et ē. s. s.*

m *Judicio. de ex/ e. li. de restit. in integr. c. n.*

n *Criminalis. intelligas criminalitē intentata. si enim s̄
crimine agit̄ tuūlē b̄i interuenit p̄curator. s. de p̄cūt.
e. de accus. sup̄ h̄js. vnde tunc p̄sonalitē venire p̄elli
non poterit. si aut̄ criminalitē intentata p̄curator nō inter
uenit n̄ in casib⁹ no. n. q. vi. si quando. et. s. de accus. ve
niens. s̄. querebat h̄b. si admittat̄ p̄curator in causa cri
minali. an valeant que facta sunt cum eo. Et vide q̄ sic
si non opponit exceptio. C. de p̄cur. ita demum. ff. de p̄
cura. filiussa. s̄. veterani. et ea que fiunt cum falso p̄cūt
ratore valēt p̄ oſſenſu. ff. 8. iud. l. ff. rem. ra. ha. l. in. s̄.
fallus. s̄. ostra videb̄. q̄ ostra legē actum ē. ff. de publi
iudi. l. penul. s̄. ad crūmē. et. v. q. in. in criminalibus dice
bat b̄. q̄ valet q̄b cū eo a. tūz ē p̄ p̄ma iura. ex q̄ n̄n fuit
objec̄. iudex tamē talē p̄curatorē ex officio suo p̄t et
deb̄ repelle. s. de excep. exceptōez cum suis acor. q̄. j. d.
accusa. cum p̄. nec obstat si iudex debet repellere. ergo n̄
valuit iudicium. vide instanciaz in excommunicato per p̄
dictam dēc. exceptionez. j. de excep. pia. et cū b̄. acordat*

guil. in spe de peue. q. i. v. sed pone q. in causa tali
a Dicenda. puta p. stando iuramentum de veritate qd
solū olim p. staba ē in spūalib⁹. hodie sec⁹. q. de iur. cal.
c. i. in fi. q. differt in eo a iuramento calumnie. q. p. id r̄is
det de eo qd credit et extimat. C. d. iura cal. l. n. s. finau
tem. p. istud iuramenti de veritate r̄det ut litera sonat.
s. de elec. du. duz. ij.

b Calumne. qd p. p.
cipales p. lone p. sta
re debent. C. d. iur.
cal. autē p. ncipales
s. de iur. calum. in p
tractandis. qd vez
ēmī. p. curator has
beat ad id speciale
mādatū. qd. iur. cal.
c. vi. in q. casu dicaz
q. delegatus p. ncip
pale ad iurandum
spellē non poterit
cu ibi tunc nō sit iu
ris necessitas d. qua
sequit̄ mī forte p. p.
cipalis iustior sit q. p.
curator et natura
cause b. requirat. v.
Scit meli⁹ veritatez
vt. C. de p. cura. l.
v. et facit ad b. s. d
procura. si quem in
fi. e. li.

Dolieres quas.
mulieres perso
naliter ad iudiciū q
eunc̄ cā in iure non
expressa inuite tra
hende non sunt. sed
si necessariū sit ipso
cum te sumonūm
cā iudex expēhs. p
ducētis interdum
ibit interdū mittet.
et iudex fraudulē
vadens excommuni
catus est. Mulieres
religiose etiā volen
tes. extra monaste
rum suum ex aliqua
causa personaliſ ad iudiciū trahi non p̄nt. qd oſtra p. dī
q. a fit est irritū. Ista decre. bonifacij. extra uagans erat
quia edita ante compilationem hui⁹. vj. li.
d Immisceri. p. culosa em̄ est sexū omixto. xviii. q. ii.
diffinim̄. / um intelligas. puta quibus cā omittit
e Ifazz. gñaliz. si em̄ specialiter expressum esset in li
teris q. mulier trahi posset secus. ad hoc. s. c. pr.
f Legatorz. vel delegatorz multomagis ad b. s. d re
scrip. statutū. ita ordinaria vel delegata ab eo
g Alia. p. / volentes ergo possunt. et in hoc diffe
h Invitas. runt religiose. vt. j. sequitur
i Expm̄nit. s. c. pr.
k Prohibem⁹. no. / meliore editionē mulieruz q
l mariū. ad idē. s. d. sen. ex. multe
res. et. c. ea noscē. s. de pig. ex l̄is Interdum est deteri
or. qd dic vt no. s. de pe. et re. noua quedam ad b. ff. de
reg. iur. l. n. interdum par vtriusqz causa. et de his no. in
spe. s. p. cura. q. / nō fūt alij q. veritatē sciāt. vel nō
l Necclariū. qz / ita bene sciunt. xiiij. q. ii. quangz.

m Producētis. mij. q. mij. vētūris. s. e. li. de ipf. statu/
til. q. C. de testi. qm̄. sicut g. p. ducēt tenet expensas mi
strare testi. p. ducō. ita i tabellioni v. l. iudici q. ad eas
vadit. vt b. vides. vel alium v. z. honestū corā q. ita
n / stoneā. p. bruz. rēt et ibi etiā erit tabellio. et ita
bē ps adūsa vt vadat visura eas iurā vt. s. d. testi. e. ij.

o Jure. p. hibenz
te. vt in crinali cri
minaliter intentata
re in aut. de testi. q.
et qm̄. q. h. omia.
q. C. de fi. instrum.
aut. apud eloquen
tissimum.

p Accedat. expen
his p. ducētis. vt. s.
non em̄ in b. casu cre
do locuz b. de decre
s. e. li. de resp. sta
tutum. q. infuper

q Personae. puta
ep̄s vel sup̄ior. p. p.
reuerētiaz ip̄i⁹ pon
tificial officij ad mu
lierculam eos ire nō
decer. ad b. s. de of
or. c. i. e. li.

r Possit. puta rō
ne infirmitatis. vel
forte loci in q. mora
tur mulier. vel alia
simili.

cātis odicio q. id p. ipsuz
non deceat fieri vel nō pos
sit mittat ad eas p. uiso q.
casus h̄moi videlicz ut iu
dex vadat p. sonalit̄ nō fin
gat nec fraus interueiat
in hac pte Alio qn victor
h̄moi vel fraudator ipso
facto sniam excomunica
tionis incurrat. Ceterz
femie religiose p. sertim q
debēt sub clausura mora
ri ex suu mōsteriu⁹ l. clau
surā nō vocent ad iudici
um ul̄ trahant ex quis cā
p. sonaliter etiā fiad b. vo
luntas accesserit earund

Decernim⁹ qz vt ipso
iure fit irritū et mane fi qd
otra p. missa otigerit attē

S ptati. II Dem
I annū quartūde/
cimū tue pegisti etatis in
b. n. f. i. c. l. b. et alijs caufis
spūalib⁹ necnō depēden
tib⁹ ab eisdez ac si maior
xxv. annis existeres ad

I Mittat. tabellio
nem vel p. sonā iq/
neam ut dictū est. s.
t Fingat. ut iude
posset dominā vīs
tare faciebat eā nos
minari in testem

u Incurrat. nō re

seruat absolutionē. g. alijs ocedat. de sen. ex. nuper.
x Morari. vt. j. de sta. reg. c. vno. y Causa. vñ nec
seruare tenentur decē. ncolai quo ad personalem p. par
titionem. vt. s. e. li. de elec. indemnitib⁹. q. sed cum eas
z Earūdē. no. q. nō p̄ q. renūciare iuri suo. ad idez. s.
de fo. ope. si diligēti. et qd ibi no. et de sen. ex. sttingit.
multos tales casus q. p. accur. C. de pac. si quis in cō
scribēdo. et. ff. de pac. l. pactuz. mē heredes. et p. goff.
de reglār. ad nēaz. sepe etiā p. curarēt moniales se ad ius
diqū euocari. vt clauſt̄ p. exiret. ad b. s. d. sen. ex. relatu⁹
O Tannum. maior. xij. an. p. se et p. curato. e. p. age
re et defendē cāz spūalez. minor. xij. an. p. se nō agit
sed p. p. curato. vel p. p. cur. datum auccē ordinarij ec
clesiasticj iudicis et etiā delegati dati ad causas illas. fis
lius familias sine patris assensu agit causam spiritualez b
dicit. Emanauit hec decē. ad declaratiōē eorum que no.
• b. de resti. spol. ex parte. et de eta. et quali. ex ratione
gof. inno. et host. e. u. c. indecoz. et. s. d. p. cur. accedēs

